

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Departament Rolnictwa i Rozwoju Wsi

KRR.410.001.05.2020

Pan
Wojciech Lipiński
Dyrektor
Krajowej Stacji Chemiczno-Rolniczej
ul. Stanisława Żółkiewskiego 17
05-075 Warszawa

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/20/001 Wykonanie budżetu państwa w 2019 r. Wykonanie planu finansowego Krajowej Stacji
Chemiczno-Rolniczej

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Krajowa Stacja Chemiczno-Rolnicza, ul. Stanisława Żółkiewskiego 17, 05-075 Warszawa
Kierownik jednostki kontrolowanej	Wojciech Lipiński, Dyrektor Krajowej Stacji Chemiczno-Rolniczej od dnia 2 maja 2004 r.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ¹
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Departament Rolnictwa i Rozwoju Wsi
Kontroler	Grzegorz Brzostek, doradca ekonomiczny, upoważnienie do kontroli nr KRR/12/2020 z dnia 10 stycznia 2020 r. (dowód: akta kontroli str. 1-4)

II. Cel i zakres kontroli

Cel kontroli	Celem kontroli było dokonanie oceny wykonania planu finansowego na 2019 r. Krajowej Stacji Chemiczno-Rolniczej, pod względem legalności, celowości, rzetelności i gospodarności.
Zakres kontroli	<p>Ocenie podlegały w szczególności:</p> <ul style="list-style-type: none">– realizacja wydatków budżetu państwa, w tym rzeczowe efekty uzyskane w wyniku realizacji zadań finansowanych ze środków publicznych,– sporządzenie rocznych sprawozdań budżetowych oraz sprawozdań za IV kwartał 2019 r. w zakresie operacji finansowych,– system kontroli zarządczej w zakresie prawidłowości sporządzania sprawozdań. <p>Ponadto przeprowadzono analizę porównawczą danych ujętych w rocznym sprawozdaniu Rb-27 z wykonania planu dochodów budżetowych z wynikami roku 2018.</p> <p>Zgodnie z założeniami kontroli wykonania budżetu państwa w 2019 r. kontrola w Krajowej Stacji Chemiczno-Rolniczej została przeprowadzona według uproszczonej tematyki.</p> <p>Podstawą sformułowania oceny wymienionych wyżej obszarów były ustalenia dokonane w wyniku następujących działań kontrolnych:</p> <ul style="list-style-type: none">– analiza realizacji wydatków budżetu państwa, w tym rzeczowych efektów uzyskanych w wyniku realizacji zadań finansowanych ze środków publicznych,– szczegółowa analiza wybranej próby wydatków dysponenta III stopnia,

¹ Dz. U. z 2019 r. poz. 489 ze zm., dalej: ustawa o NIK.

- analiza wybranego postępowania o udzielenie zamówienia publicznego,
- kontrola wykonania wskaźników rzeczowych ustalonych w budżecie zadaniowym,
- analiza stanu zobowiązań,
- analiza stosowanych przez dysponenta procedur kontroli zarządczej dotyczących sporządzania sprawozdań,
- analiza prawidłowości sporządzenia wybranych sprawozdań.

Opis ustaleń kontrolnych przedstawiono w części IV. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny cząstkowe kontrolowanej działalności.

III. Ocena ogólna² kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie wykonanie planu finansowego na 2019 r. Krajowej Stacji Chemiczno-Rolniczej.

Uzasadnienie oceny ogólnej

W toku wymienionych powyżej działań kontrolnych we wszystkich obszarach wymienionych przy opisie celu i zakresu kontroli nie wykryto nieprawidłowości.

IV. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny cząstkowe³ kontrolowanej działalności

1. Dochody budżetowe

Opis stanu faktycznego

W 2019 r. dochody budżetowe Krajowej Stacji Chemiczno-Rolniczej, jako dysponenta III stopnia, nie były planowane. Dochody zrealizowane wyniosły 0,5 tys. zł, co stanowiło 35,7% wykonania w 2018 r. (1,4 tys. zł) i dotyczyły głównie wynagrodzenia dla Krajowej Stacji Chemiczno-Rolniczej z tytułu terminowego przekazywania podatku dochodowego od osób fizycznych, przysługującego na podstawie rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 10 grudnia 2015 r. w sprawie wynagrodzenia płatników i inkasentów pobierających podatki na rzecz budżetu państwa⁴.

Należności na dzień 31 grudnia 2019 r. wyniosły 2,5 tys. zł i były wyższe o 13,6% (tj. o 0,3 tys. zł) od należności na koniec 2018 r. (2,2 tys. zł), a dotyczyły głównie nierozliczonego przez pracowników zakupu znaczków pocztowych oraz biletów komunikacji miejskiej.

Na koniec 2018 r. i 2019 r. nie wystąpiły należności zaległe.

(dowód: akta kontroli str. 732, 735-736, 744-745, 748, 796-797, 799-800, 808-809, 915, 917, 984)

² W kontroli wykonania budżetu państwa w 2019 r. Najwyższa Izba Kontroli stosuje następujące oceny: pozytywna i negatywna. W przypadku gdy nie zostały spełnione kryteria ani dla oceny pozytywnej ani dla negatywnej stosuje się ocenę w formie opisowej.

³ Oceny cząstkowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena cząstkowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

⁴ Dz. U. z 2015 r. poz. 2154.

2. Wydatki budżetu państwa

Opis stanu faktycznego

Wydatki ogółem Krajowej Stacji Chemiczno-Rolniczej, jako dysponenta III stopnia, w 2019 r. zostały zrealizowane w kwocie 1664,9 tys. zł, co stanowiło 99,9% planu po zmianach (1666,3 tys. zł) i 82% wykonania w 2018 r. (2029,8 tys. zł).

Niższe wydatki w 2019 r. o 18% (tj. o 364,9,7 tys. zł) w odniesieniu do 2018 r. związane były przede wszystkim z ograniczeniem wydatków na zakupy inwestycyjne, usługi remontowe oraz na zakup materiałów i wyposażenia.

W 2019 r. Krajowa Stacja Chemiczno-Rolnicza nie otrzymała środków z rezerwy ogólnej ani środków z rezerw celowych budżetu państwa, a także nie realizowała wydatków majątkowych.

(dowód: akta kontroli str. 417, 733, 736-739, 798, 800-803, 922-923, 926)

Szczegółową kontrolą objęto wydatki w wysokości 158 675,43 zł⁵, co stanowiło 9,5% kwoty zrealizowanych wydatków ogółem w Krajowej Stacji Chemiczno-Rolniczej w 2019 r. Próba wylosowana została za pomocą metody monetarnej (MUS)⁶ i odpowiadała 16 zapisom księgowym dotyczącym wydatków bieżących jednostki. W wyniku przeprowadzonych badań stwierdzono, że wydatki zostały rzetelnie skalkulowane oraz dokonane do wysokości kwot ujętych w planie finansowym i stosownie do obowiązujących przepisów prawa. Wydatki służyły celom jednostki i były poniesione zgodnie z zasadą optymalizacji kosztu uzyskanego zasobu, niezbędnego do realizacji zadania 21.5. „Kształtowanie ustroju rolnego oraz rolnictwo ekologiczne i żywność regionalna, tradycyjna i systemy jakości żywności”.

(dowód: akta kontroli str. 439-625)

W ramach powyższej próby skontrolowano również – pod względem prawidłowości wyłączenia zamówienia ze stosowania ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. – Prawo zamówień publicznych⁷ (dalej: ustawa pzp) oraz w zakresie stosowania wewnętrznych przepisów prawa – wydatki poniesione w 2019 r. w łącznej kwocie 31 930,28 zł. Zamówienie dotyczyło zakupu komputerów, monitorów, licencji oprogramowania oraz akcesoriów komputerowych. Nie stwierdzono nieprawidłowości pod względem wyłączenia stosowania ustawy pzp (na podstawie art. 4 pkt 8). Zamówienie zostało przeprowadzone zgodnie z regulaminem udzielania zamówień publicznych, których wartość nie przekracza wyrażonej w złotych równowartości kwoty wskazanej w art. 4 pkt 8 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych stanowiącym załącznik do zarządzenia wewnętrznego nr XI/2018 Dyrektora Krajowej Stacji Chemiczno-Rolniczej z dnia 21 grudnia 2018 r. w sprawie udzielania zamówień publicznych oraz procedury kontroli wewnętrznej w zakresie ich realizacji.

(dowód: akta kontroli str. 626-628)

Przeciętne zatrudnienie w Krajowej Stacji Chemiczno-Rolniczej w 2019 r. wyniosło 11,07 etatu (w 2018 r. – 11,13 etatu), a przeciętne miesięczne wynagrodzenie wyniosło 8684 zł, co stanowiło 99,7% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w 2018 r. (8711 zł).

(dowód: akta kontroli str. 749, 811, 930)

⁵ Zgodnie z założeniami kontroli budżetu państwa w 2019 r. ze szczegółowego badania wydatków wyłączono grupę wydatków na świadczenia na rzecz osób fizycznych oraz wydatki bieżące jednostek budżetowych w §§ 401-408 dotyczących wynagrodzeń osobowych i dodatkowego wynagrodzenia rocznego, §§ 411-414 dotyczących składek od wynagrodzeń na ubezpieczenia społeczne, Fundusz Pracy, ubezpieczenia zdrowotne i wpłat na Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, § 418 Równoważniki pieniężne i ekwiwalenty dla żołnierzy i funkcjonariuszy oraz pozostałe należności, § 420 Fundusz operacyjny, § 444 Odpisy na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych oraz wydatki poniżej 500 zł.

⁶ MUS (ang. Monetary Unit Sampling) jest to metoda losowania wydatków z prawdopodobieństwem proporcjonalnym do wartości.

⁷ Dz. U. z 2019 r. poz. 1843.

Najwyższa Izba Kontroli zauważa, że Krajowa Stacja Chemiczno-Rolnicza, jako dysponent II stopnia, nie określała planowanych limitów zatrudnienia dla podległych okręgowych stacji chemiczno-rolniczych. Skutkiem tego w kolumnie 9 „Plan po zmianach” sprawozdań Rb-70 o zatrudnieniu i wynagrodzeniach sporządzanych przez te jednostki nie wykazywano planowanej wielkości zatrudnienia stosownie do § 17 pkt 8 załącznika nr 34 (Instrukcja sporządzania sprawozdań budżetowych w zakresie budżetu państwa) do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 9 stycznia 2018 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej⁸. Jak wyjaśnił Dyrektor Krajowej Stacji Chemiczno-Rolniczej do 2015 r. włącznie w planach finansowych „uwzględniano plan zatrudnienia w etatach. Po kontroli NIK w roku 2015 i zaleceniu sformułowanym w OSChR we Wrocławiu zaniechano podawania w planie finansowym liczby etatów. Dowodem na to są plany finansowe przekazane wszystkim OSChR. Od roku 2016 podawana jest planowana kwota na wynagrodzenia. Jako dowód załączono przykładowy plan finansowy z roku 2015 (z liczbą etatów) i plan na rok 2016 realizujący zalecenie NIK (bez liczby etatów)”. Najwyższa Izba Kontroli przyjmuje do wiadomości wyjaśnienia Dyrektora Krajowej Stacji Chemiczno-Rolniczej, jednakże zauważa, że należy zweryfikować podjęte działania w związku z realizacją wniosku pokontrolnego NIK z 2015 r.⁹ w taki sposób, aby umożliwić podległym dysponentom sporządzanie sprawozdań o zatrudnieniu i wynagrodzeniach zgodnie z rozporządzeniem Ministra Finansów w sprawie sprawozdawczości budżetowej.

(dowód: akta kontroli str. 419, 421, 435-437, 960-983)

Zobowiązania na dzień 31 grudnia 2019 r. wyniosły 101,3 tys. zł i były wyższe o 4,8% (tj. o 4,6 tys. zł) od zobowiązań na koniec 2018 r. (96,7 tys. zł), a dotyczyły głównie dodatkowego wynagrodzenia rocznego pracowników oraz składek odprowadzanych od wynagrodzeń osobowych.

Nie wystąpiły zobowiązania wymagalne.

(dowód: akta kontroli str. 733-734, 736-740, 746-748, 798-803, 805-807, 928)

W ramach układu zadaniowego budżetu państwa w 2019 r. w Krajowej Stacji Chemiczno-Rolniczej realizowano działanie 21.1.5.2. „Koordynacja i nadzór nad agrochemiczną obsługą rolnictwa w Polsce”. Miernik w tym zakresie „liczba działań w nadzorze” został zaplanowany w wysokości 466, a jego wykonanie wyniosło 471, tj. 101,1%. Na realizację powyższego miernika składały się:

- liczba sprawdzonych bilansów – 17,
- sporządzenie bilansu łącznego – 1,
- liczba sprawdzonych sprawozdań budżetowych – 204,
- sporządzenie sprawozdań budżetowych łącznych – 12,
- liczba sprawdzonych sprawozdań z wykonania ważniejszych zadań rzeczowych – 204,
- liczba opracowanych planów finansowych – 18,
- liczba porad i szkoleń – 11,
- liczba kontroli przeprowadzonych w okręgowych stacjach chemiczno-rolniczych – 4.

(dowód: akta kontroli str. 933, 936)

⁸ Dz. U. z 2019 r. poz. 1393, ze zm.

⁹ Po kontroli P/15/048 Agrochemiczna obsługa rolnictwa przeprowadzonej przez Delegaturę NIK we Wrocławiu w Okręgowej Stacji Chemiczno-Rolniczej we Wrocławiu sformułowano wniosek o dokonanie analizy potrzeb kadrowych i w przypadku stwierdzenia mniejszych potrzeb kadrowych niż limit zatrudnienia, rezygnację ze sztucznego utrzymywania wakatów (wystąpienie pokontrolne z dnia 27 kwietnia 2015 r., znak: LWR.410.004.01.2015).

Stwierdzone
nieprawidłowości
i uwagi

OCENA CZĄSTKOWA

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie wykonanie budżetu państwa w 2019 r. przez kontrolowaną jednostkę w zakresie wydatków. Wydatki były ponoszone prawidłowo, zgodnie z obowiązującym prawem, celowo i gospodarnie.

OBSZAR

3. Sprawozdawczość

Opis stanu
faktycznego

Kontrolą objęto prawidłowość sporządzania:

- a) rocznych łącznych sprawozdań za 2019 r. i rocznych sprawozdań jednostkowych za 2019 r. Krajowej Stacji Chemiczno-Rolniczej:
 - o stanie środków na rachunkach bankowych państwowych jednostek budżetowych (Rb-23),
 - z wykonania planu dochodów budżetowych (Rb-27),
 - z wykonania planu wydatków budżetu państwa (Rb-28),
 - z wykonania wydatków budżetu państwa oraz budżetu środków europejskich w układzie zadaniowym (Rb-BZ1),
- b) jednostkowego i łącznych sprawozdań w zakresie operacji finansowych za IV kwartał 2019 r. o stanie należności oraz wybranych aktywów finansowych (Rb-N) i o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji (Rb-Z).

Sprawozdania łączne Krajowej Stacji Chemiczno-Rolniczej, jako dysponenta II stopnia, zostały sporządzone na podstawie danych wynikających ze sprawozdań jednostkowych podległych dysponentów oraz sprawozdania jednostkowego Krajowej Stacji Chemiczno-Rolniczej.

Kwoty wykazane w jednostkowych rocznych sprawozdaniach Krajowej Stacji Chemiczno-Rolniczej były zgodne z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej.

System kontroli zarządczej zapewniał w sposób racjonalny prawidłowość sporządzania sprawozdań.

Sprawozdania zostały sporządzone terminowo oraz prawidłowo pod względem formalno-rachunkowym, stosownie do przepisów rozporządzeń Ministra Finansów: z dnia 9 stycznia 2018 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej, z dnia 4 marca 2010 r. w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych¹⁰, a także z dnia 28 grudnia 2011 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej w układzie zadaniowym¹¹.

(dowód: akta kontroli str. 905-913)

Ustalone
nieprawidłowości
i uwagi

OCENA CZĄSTKOWA

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Najwyższa Izba Kontroli opiniuje pozytywnie sporządzone przez jednostkę kontrolowaną sprawozdania budżetowe Rb-23, Rb-27, Rb-28 i Rb-BZ1 oraz sprawozdania w zakresie operacji finansowych Rb-N i Rb-Z. Sprawozdania sporządzane były prawidłowo, zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa. Dane wykazane w sprawozdaniach były zgodne z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej.

¹⁰ Dz. U. z 2014 r. poz. 1773.

¹¹ Dz. U. z 2018 r. poz. 1793, ze zm.

V. Uwagi i wnioski

W związku z niestwierdzeniem nieprawidłowości Najwyższa Izba Kontroli nie formułuje uwag ani wniosków.

VI. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do Dyrektora Departamentu Rolnictwa i Rozwoju Wsi Najwyższej Izby Kontroli. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Warszawa, dnia 10 marca 2020 r.

Najwyższa Izba Kontroli
Departament Rolnictwa
i Rozwoju Wsi

p.o. Dyrektor
Marek Adamiak

.....
podpis

Kontroler:
Grzegorz Brzostek
Doradca ekonomiczny

.....
podpis

